

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1937.

Första kammaren.

Nr 7.

Lördagen den 30 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 4 e. m.; och dess förhandlingar leddes av herr förste vice talmannen.

Herr statsrådet *Möller* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 39, angående förbättrad förlossningsvård samt anordnande av s. k. förebyggande mödra- och barnavård;

nr 40, med förslag till lag om anställande av distriktsbarnmorskor m. m.;

nr 56, med anhållan om riksdagens yttrande angående vissa av den internationella arbetsorganisationens konferens år 1936 vid dess tjugonde sammanträde fattade beslut;

nr 60, angående pension åt föreståndaren vid tekniska skolans i Stockholm gipsgjuteri L. Åström;

nr 61, angående pension åt förre extra polismannen H. E. Isberg;

nr 67, angående godkännande av avtal mellan Sverige och Ungern för undvikande av dubbelbeskattning;

nr 70, angående anvisande av medel för inredande av ny sinnessjukavdelning vid centralfängelset i Malmö;

nr 71, angående anskaffande åt statens provningsanstalt av en s. k. utmattningsmaskin för provning av svetsfogar m. m.;

nr 72, angående försäljning av visst område å Grängesbergs gruvallmänning i Kopparbergs län; samt

nr 73, angående godkännande av avtal mellan Sverige och Frankrike för undvikande av dubbelbeskattning och fastställande av bestämmelser angående ömsesidig handräckning beträffande direkta skatter, m. m.

Justerades protokollen för den 22, 23 och 24 innevarande månad.

Upplästes en till kammaren inkommen ansökning, som jämte därvid fogat läkarintyg var så lydande:

Till riksdagens första kammare, Stockholm.

Härmed får jag med stöd av bilagda läkarbetyg vördsamast anhålla om ledighet från riksdagsarbetet under tiden 31 januari till 15 februari.

Ulricehamns sanatorium den 26 januari 1937.

Gunnar Sanne,
Morlanda, Kårehogen.

Att godsägare *Gunnar Sanne* på grund av sjukdom är oförmögen att fullgöra sitt riksdagsmannauppsdrag till den 15 februari d. å. intygas härmed.

Sanatoriet, Ulricehamn, den 26 januari 1937.

J. A. Andersson,
leg. läk. överläkare.

Den begärda ledigheten beviljades.

Första kammarens protokoll 1937. Nr 7.

Vidare upplästes följande inkomna läkarintyg:

Att kammarherre *R. von Horn*, som lider av influensa, tills vidare är oförmögen till tjänstgöring, intygar.

Stockholm den 28 januari 1937.

Harald Werneman.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 35, med förslag till lag om verkställighet av bötesstraff, m. m.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 36, med förslag till förordning om upphävande av 46 § 3 mom. förordningen den 11 juni 1926 (nr 207) angående tillverkning och beskattning av brännvin, m. m.

Föredrogs, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran statsutskottets utlåtanden nr 12—14.

Ang. remiss av motionerna II: 70 och II: 71. Föredrogs statsutskottets memorial nr 15, i anledning av remiss från andra kammaren av två motioner.

Detta memorial lydde:

»Till statsutskottet har från andra kammaren remitterats dels en av herr H. Norling m. fl. väckt motion, nr 70, angående sänkning av räntan å lån från egnahemslånefonden, och dels en av herr Norling väckt motion, nr 71, angående inrättande av en fond för inlösnings av egnahem å orter med utpräglad arbetslöshet.

Då de i förevarande motioner väckta frågorna icke lämpligen torde böra behandlas av statsutskottet, får utskottet med stöd av § 7 av de för riksdagen gällande reglementariska föreskrifterna hemställa, att ovannämnda motioner må till andra kammaren återlämnas.»

Herr **Larsson, Viktor**: Herr förste vice talman! Jag hemställer, att kammaren måtte besluta att bifalla utskottets hemställan, med förklarande att ifrågavarande motioner äro av beskaffenhet att böra behandlas av jordbruksutskottet.

Efter härmed slutad överläggning bifölls vad herr Viktor Larsson därunder hemställt.

Ang. remiss av motionen II: 25. Föredrogs jordbruksutskottets memorial nr 2, i anledning av remiss från andra kammaren av väckt motion om viss ändring i 24 § lagen om vägdistrikt.

Detta memorial hade följande avfattning:

»Till jordbruksutskottet har från andra kammaren remitterats en inom kammaren väckt motion, nr 25, av herr *Lindahl*, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta sådan ändring av 24 § i lag om vägdistrikt, att ombud, som på grund av bostadsort icke kan färdas till eller från vägstämma på järnväg eller omnibus, erhåller hel ersättning för lägsta kostnad för färd med automobil eller hästskjuts.

Jämlikt § 7 i gällande reglementariska föreskrifter för riksdagen får utskottet hemställa, att ifrågavarande motion må till andra kammaren återlämnas.»

Ang. remiss av motionen II: 25. (Forts.)

Herr Larsson, Viktor: Herr förste vice talman! Jag hemställer, att kammaren måtte besluta att bifalla utskottets hemställan, med förklarande att ifrågavarande motion är av beskaffenhet att böra behandlas av konstitutionsutskottet.

Härtill lämnade kammaren sitt bifall.

Föredrogs jordbruksutskottets memorial nr 3, i anledning av remiss från andra kammaren av väckt motion angående ändring i gällande bestämmelser om val av vägstämmoombud. *Ang. remiss av motionen II: 63.*

Detta memorial var så lydande:

»Till jordbruksutskottet har från andra kammaren remitterats en inom andra kammaren väckt motion, nr 63, av herr *Andersson* i Höör m. fl., vari hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förslag till sådan ändring i lagen om vägdistrikt, att val av vägstämmoombud skall förrättas enligt de grunder och på sätt Kungl. Maj:t föreslog i den till 1934 års riksdag i ämnet avlåtna proposition.

Jämlikt § 7 i gällande reglementariska föreskrifter för riksdagen får utskottet hemställa, att ifrågavarande motion må till andra kammaren återlämnas.»

Herr Larsson, Viktor: Herr förste vice talman! Jag hemställer, att kammaren måtte besluta att bifalla utskottets hemställan, med förklarande att ifrågavarande motion är av beskaffenhet att böra behandlas av konstitutionsutskottet.

Vad herr Viktor Larsson sålunda hemställt bifölls.

Föredrogs, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran jordbruksutskottets utlåtande nr 4.

Föredrogs och bordlades på begäran Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade propositioner nr 39, 40, 56, 60, 61, 67 och 70—73.

Anmälades och bordlades

konstitutionsutskottets memorial nr 1, med uppgift å vissa vilande förslag till ändringar i grundlagarna;

statsutskottets utlåtanden:

nr 16, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående understöd åt föreningen till minne av Konung Oscar I och Drottning Josephina för verksamheten vid åkerbrukskolonien Hall; samt

nr 17, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare bidrag för budgetåret 1936/1937 till Eugeniahemmet;

bevillningsutskottets betänkande nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bemyndigande för Kungl. Maj:t att besluta i fråga om vissa postavgifter;

bankoutskottets memorial nr 3, i anledning av remiss från första kammaren av väckt motion angående beredande av gottgörelse åt företag för vissa genom

nyanställning av äldre, arbetslös tjänsteman uppkommande merkostnader för pensionering; samt

nr 4, i anledning av remiss från andra kammaren av väckt motion angående beredande av statsbidrag i vissa fall till pensionering av privatanställda tjänstemän; ävensom

jordbruksutskottets memorial nr 5, i anledning av remiss från andra kammaren av väckt motion angående nedbringande av räntan å långfristiga lån från hypoteks- och liknande inrättningar.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 4.13 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.

Tisdagen den 2 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 4 e. m.

Herr statsrådet *Forslund* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

- nr 62, med förslag till lag om upphävande av 3 § lagen den 9 december 1910 (nr 141, sid. 35) om emeritilöner för präster;
 - nr 63, med förslag till lag om ändrad lydelse av 11 § lagen den 9 december 1910 (nr 141, sid. 27) om reglering av prästerskapets avlöning;
 - nr 64, med förslag till lag om ändring i lagen den 21 november 1925 (nr 449) om resanslag åt vissa präster i nyreglerade pastorat;
 - nr 65, angående disposition av lappskolbordet i Jukkasjärvi;
 - nr 66, angående ändring av tomtområdet för de patologiska och hygienisk-bakteriologiska institutionerna vid universitetet i Uppsala;
 - nr 68, angående försäljning av tre kronan tillhöriga lägenheter å Vaxön; samt
 - nr 69, angående överflyttande av lägenheten Åsholmen i Storsjön i Jämtlands län från domänstyrelsens till flygvapnets förvaltning.
-

Justerades protokollen för den 26 och den 27 nästlidne januari.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 39, angående förbättrad förlossningsvård samt anordnande av s. k. förebyggande mödra- och barnavård.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts propositioner:

- nr 40, med förslag till lag om anställande av distriktsbarnmorskor m. m.; och
 - nr 56, med anhållan om riksdagens yttrande angående vissa av den internationella arbetsorganisationens konferens år 1936 vid dess tjugonde sammanträde fattade beslut.
-

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

- nr 60, angående pension åt föreståndaren för tekniska skolans i Stockholm gipsgjuteri L. Åström; och
 - nr 61, angående pension åt förre extra polismannen H. E. Isberg.
-

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 67, angående godkännande av avtal mellan Sverige och Ungern för undvikande av dubbelbeskattning.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 70, angående anvisande av medel för inredande av ny sinnessjukavdelning vid centralfängelset i Malmö; samt

nr 71, angående anskaffande åt statens provningsanstalt av en s. k. utmattningsmaskin för provning av svetsfogar m. m.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 72, angående försäljning av visst område å Grängesbergs gruvallmänning i Kopparbergs län.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 73, angående godkännande av avtal mellan Sverige och Frankrike för undvikande av dubbelbeskattning och fastställande av bestämmelser angående ömsesidig handräckning beträffande direkta skatter, m. m.

Föredrogs, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran konstitutionsutskottets memorial nr 1, statsutskottets utlåtanden nr 16 och 17 samt bevillningsutskottets betänkande nr 1.

Ang. remiss
av motionen
I: 69.

Föredrogs bankoutskottets memorial nr 3, i anledning av remiss från första kammaren av väckt motion angående beredande av gottgörelse åt företag för vissa genom nyanställning av äldre, arbetslös tjänsteman uppkommande merkostnader för pensionering.

Detta memorial lydde:

»Till bankoutskottet har från första kammaren remitterats en av herrar *Rahmn* och *Holmström* väckt motion, nr 69, vari hemställts, 'att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsam utredning i syfte att bereda företag, som varaktigt nyanställer äldre, arbetslös tjänsteman, statsbidrag till täckande av de merkostnader för ordnandet av dennes pensionering, som kunna uppkomma genom den anställdes högre ålder, samt om framläggande inför riksdagen snarast möjligt av de förslag, vartill denna utredning kan föranleda'.

Då den i förevarande motion upptagna frågan icke synes vara av beskaffenhet att böra behandlas av bankoutskottet, får utskottet med stöd av § 7 av de för riksdagen gällande reglementariska föreskrifterna hemställa, att ifrågasvarande motion må till första kammaren återlämnas.»

Herr förste vice talmannen: Den i förevarande motion väckta frågan har veterligen aldrig förut varit inför riksdagen för dess prövning. Det kan anses tveksamt, huruvida frågan övervägande bör betraktas såsom en anslagsfråga, således tillhörande statsutskottet, eller övervägande såsom en pensionsfråga och på grund därav hänvisas till bankoutskottet. Då motionen ifrån denna kammar hänvisades till sistnämnda utskott, betraktade man den övervägande som en pensioneringsfråga. Emellertid kunna starka skäl tala för att man behandlar den såsom en anslagsfråga och hänvisar den till statsutskottet för att undergå dess behandling i samband med övriga arbetslöshetsunderstödsfrågor, och när nu bankoutskottet har anhållit att få återlämna motionen, så ber jag att få föreslå, herr talman, att utskottets hemställan bifalles och att motionen hänvisas till statsutskottet.

Ang. remiss av motionen I: 69. (Forts.)

Efter härmed slutad överläggning bifölls vad herr förste vice talmannen därunder hemställt.

Föredrogs bankoutsrottets memorial nr 4, i anledning av remiss från andra kammaren av väckt motion angående beredande av statsbidrag i vissa fall till pensionering av privatanställda tjänstemän. *Ang. remiss av motionen II: 161.*

Detta memorial hade följande avfattning:

»Till bankoutsrottet har från andra kammaren remitterats en av herr *Arne-mark* jämte tolv andra av andra kammarens ledamöter väckt motion, nr 161, vari hemställts, 'att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsam utredning i syfte att bereda företag, som varaktigt nyanställer äldre, arbetslös tjänsteman, statsbidrag till täckande av de merkostnader för ordnandet av dennes pensionering, som kunna uppkomma genom den anställdes högre ålder, samt om framläggande inför riksdagen snarast möjligt av de förslag, vartill denna utredning kan föranleda'.

Då den i förevarande motion upptagna frågan icke synes vara av beskaffenhet att böra behandlas av bankoutsrottet, får utskottet med stöd av § 7 av de för riksdagen gällande reglementariska föreskrifterna hemställa, att ifrågavarande motion må till andra kammaren återlämnas.»

Herr **förste vice talmannen**: Jag ber i denna fråga att få föreslå, herr talman, att utskottets hemställan bifalles, med förklarande att ifrågavarande motion är av beskaffenhet att böra behandlas av statsutskottet.

Härtill lämnade kammaren sitt bifall.

Föredrogs jordbruksutskottets memorial nr 5, i anledning av remiss från andra kammaren av väckt motion angående nedbringande av räntan å långfristiga lån från hypoteks- och liknande inrättningar. *Ang. remiss av motionen II: 306.*

Detta memorial var så lydande:

»Till jordbruksutskottet har från andra kammaren remitterats en inom kammaren väckt motion, nr 306, av herr *Wallén* m. fl., vari hemställts, att riksdagen ville anslå erforderliga medel för nedbringande i huvudsaklig överensstämmelse med de riktlinjer, 1934 års fastighetskreditsakkunniga angivit, av räntan till 3 eller allra högst 3.5 procent å långfristiga lån från hypoteks- och liknande inrättningar eller, därest sådan åtgärd anses kräva föregående ytterligare utredning av frågan, om vidtagande genom Kungl. Maj:ts försorg av dylik utredning samt om framläggande så snart ske kan inför riksdagen av de förslag, vartill utredningen kan giva anledning.

Jämlikt § 7 i gällande reglementariska föreskrifter för riksdagen får utskottet hemställa, att ifrågavarande motion må till andra kammaren återlämnas.»

Herr **förste vice talmannen**: Jag ber jämväl här att få föreslå, herr talman, att utskottets hemställan må bifallas, med förklarande att motionen är av beskaffenhet att böra behandlas av bankoutsrottet.

Vad herr förste vice talmannen sålunda hemställt bifölls.

Vid föredragning av Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade propositioner nr 62—66, 68 och 69 blevo desamma på begäran bordlagda.

Anmälades och bordlades första lagutskottets utlåtanden:

nr 1, i anledning av verkställd granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning;

nr 2, i anledning av verkställd granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning; samt

nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag ur kyrkofonden för budgetåret 1937/1938 för biträde vid handläggning av boställsärenden och vad därmed äger samband.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 4.12 e. m.

In fidem

G. H. Berggren.
